

T.C.
SİVAS VALİLİĞİ
GEMEREK KAYMAKAMLIĞI

EĞERCİ KÖYÜ
ÇEVRE İNCELEME RAPORU
2023-2024

2023-2024 EĞERCİ KÖYÜ ÇEVRE İNCELEMESİ

İncelenen Yerin;

Adı : Eğerci Köyü
Bağlı Bulunduğu İlçe : Gemerek
Bağlı Bulunduğu İl : Sivas
İnceleme Tarihi : Eylül 2023

A- COĞRAFİ DURUMU

- Komşuları
- Yeryüzü Şekilleri
- İklimi
- Toprak ve Ekime Elverişliliği
- Akar ve Durgun Suları
- Mesire Yerleri ve Doğal Güzellikleri

B- TARİHÇESİ

- Adını Nereden Almaktadır?

C- YAŞAYIŞ

- Ev Yapıları
- Aile Tipi ve Aile Nüfusları
- Komşuluk İlişkileri
- Nüfusu
- Gelenek ve Görenekleri
- Giyimleri
- Okulla Olan İlişkileri
- Sağlık Durumu
- Yol Durumu

Ç- EKONOMİK YAŞAM

- Geçim Kaynağı Ürünler

2. Yetiştirilen Hayvanlar
3. Geçim Durumu, Ailelerin Yıllık gelir Ortalamaları
4. Diğer Gelir Kaynakları
5. İlçeden Aldığı ve İlçeye Sattığı Eşyalar
6. Topraklı ve Topraksız Aileler

D- KÖYÜN SORUNLARI

E- KÖYÜN SORUNLARININ ÇÖZÜM YOLLARI

F- KÜLTÜRÜMÜZ

1. Atasözlerimiz
2. Şivelerimiz
3. Yemeklerimiz
4. Ailelerimizin Geldikleri Yerler
5. Köydeki Lakaplar

EĞERCİ KÖYÜ

Eğerci, Sivas ilinin Gemerek ilçesine bağlı bir köydür. Eğerci Köyü, Göksu Çayı ile Kızılırmak'ın birleştiği yerde kurulmuş bir yerleşim yeridir. Daha önceleri burası sazlık ve bataklık bir yermiş. Sivrisinek yüzünden burayı uzun süre kimse mesken tutmamış. Efsaneye göre kimsesiz bir adam buraya gelip yerleşmiş. Kayseri'ye giden yolcularla tanışmış. Adam derdini anlatanlara çok mantıklı ve faydalı tavsiyelerde bulunuyormuş. Halk kısa zamanda Eğerci Baba'nın ününü duymuş. Sırf yolculuklarında değil, diğer zamanlarda da Eğerci Baba'yı ziyaret etmeye başlamışlar. Eğerci Baba kesin konuşmazmış. "Şöyle yap, böyle yap..." demezmiş. "Eğer şöyle yaparsan, eğer böyle yaparsan..." diye konuşurmuş. Zamanla ziyaretler yerleşmelere dönüşmüş ve köy oluşmaya başlamış. Yeni nesil "Eğer..." diye söze başlayan adamın adını zamanla unutmuş ve ona Eğerci Baba demeye başlamışlar. Artık bu yerleşim yeri Eğerci Baba'dan dolayı Eğerci adını almış.

Diğer bir efsaneye göre de "Eğer" kelimesi bahsedilen şahsiyetin at ve eşek eğeri işiyle uğraşmasından dolayı verilmiştir.

Bu köy 10.06.1968 yılında bakanlar kurulu kararıyla belediyeye dönüştürülmüş ve tam 46 sene belediye olarak kaldıktan sonra nüfusun azalmasından dolayı Mart 2014'te tekrardan köy statüsüne düşürülmüştür. Eğerci'nin belediye olduğu dönem boyunca burada toplamda 6 belediye başkanı görev yapmıştır.

Eğerci, Mart 2014 yerel seçimlerinden itibaren köy statüsündedir.

A- COĞRAFİ KONUMU

1. Komşuları: Eğerci Köyü Sivas'ın Gemerek ilçesine bağlı bir köydür. Eskiden kasaba olan Eğerci, nüfusun azalması nedeniyle Mart 2014 yerel seçimlerinden itibaren köy statüsüne gerilemiştir. 2013 yılında yapılan bir referandum ile komşu köyler Tekmen ve Burhan'ın Eğerci'ye bağlanması ve Eğerci'nin kasaba olarak devam etmesi gündeme gelmiş fakat bu durum Tekmen ve Burhan halkı tarafından kabul görmemiştir. Ardından Eğerci'nin Kayseri'ye bağlı Sarioğlan ilçesine bağlanması gündeme gelmiş fakat bu da gerçekleşmemiştir. Nihayetinde Eğerci, belediyesini kurtaramamıştır. Eğerci Sivas, Kayseri ve Yozgat il sınırları kavşağında yer almaktadır.

Eğerci'nin komşuları: Tekmen köyü, Burhan köyü, Akçaşar köyü, Dendil köyü, Sızır Kasabası ve Karaöz Mahallesi (Sarioğlan-Kayseri).

2. Yeryüzü Şekilleri: Köyün bulunduğu yer tepeler arasında küçük bir vadidir. Dört bir tarafı tepelerle çevrilidir. Köyün ortasından Kızılırmak'ı besleyen Göksu Deresi geçmektedir. Köyün Kızılırmak'a uzaklığı yaklaşık 4 km kadardır. Köyün deniz seviyesinden yüksekliği yaklaşık 1350 metredir.

3. İklimi: Eğerci İç Anadolu Bölgesi'nde yer almaktadır. Bu nedenle yazlar sıcak ve kurak, kışlar da oldukça soğuk geçmektedir. Köy ilkbahar ve sonbahar mevsimlerinde yağış almaktadır. Köy merkezinden geçen Göksu Deresi ile Kızılırmak köyün iklimini az da olsa yumuşatmaktadır.

4. Toprak ve Ekime Elverişliliği: Eğerci'nin etrafı tepelerle çevrili olsa da ekime müsait geniş tarım alanları vardır. Bu tarım alanlarının büyük bir bölümü de akarsu havzasındadır. Köylüler topraklarını iki bölümde incelemektedirler. Akarsu havzasındaki bölgeye sulak, akarsudan uzak bölgelere ise kıraç demektedirler. Köy halkının %80'i tarımla ve hayvancılıkla uğraşmaktadır. Bu nedenle bu tarım alanları köylüler için çok önemlidir. Köyde yoğun olarak patates ve şeker pancarı tarımı yapılmaktadır.

5. Akarsuları ve Durgun Suları: Köyün içerisinde Kızılırmak'ı besleyen Göksu Deresi geçmektedir. Ayrıca Kızılırmak da köye yaklaşık 4 km uzaklıktan geçmektedir. Göksu Deresi aynı zamanda çevrenin doğal güzelliklerinden olan Sızır Şelalesi'ni de beslemektedir. Dere şelaleden geçerek Eğerci'ye ulaşmaktadır. Ayrıca dere üzerinde Sızır HES ve Tuztaşı HES olmak üzere 2 tane hidroelektrik santrali vardır.

6. Mesire Yerleri ve Doğal Güzellikleri: Köyün Beserek Tepesi olarak bilinen, halkın yoğun şekilde dikkatini çeken ve köyü kuşbakışı olarak gören minik bir tepesi vardır. Ayrıca Göksu Deresi ve Kızılırmak da köyün güzellikleri arasındadır. Sızır Kasabası'nda bulunan şelale ve alabalık tesisi, Çat yaylaları, Eğerci yaylaları da Eğerci'ye yakın olan mesire alanlarıdır.

B- TARİHÇESİ

1. Adını Nereden Almaktadır?: Efsaneye göre kimsesiz bir adam buraya gelip yerleşmiş. Kayseri'ye giden yolcularla tanışmış. Adam derdini anlatanlara çok mantıklı ve faydalı tavsiyelerde bulunmuş. Halk kısa zamanda bu adamın ününü duymuş. Sırf yolculuklarında değil, diğer zamanlarda da adamı ziyaret etmeye başlamışlar. Eğerci Baba kesin konuşmazmış. "Şöyle yap, böyle yap..." demezmiş. "Eğer şöyle yaparsan, eğer böyle yaparsan..." diye konuşurmuş. Zamanla ziyaretler yerleşmelere dönüşmüş ve köy oluşmaya başlamış. Yeni nesil "Eğer..." diye söze başlayan adamın adını zamanla unutmuş ve ona Eğerci Baba demeye başlamışlar. Artık bu yerleşim yeri Eğerci Baba'dan dolayı Eğerci adını almış.

Diğer bir efsaneye göre de "Eğer" kelimesi bahsedilen şahsiyetin at ve eşek eğeri işiyle uğraşmasından dolayı verilmiştir.

C- YAŞAYIŞ

1. Ev Yapıları: Eğerci'deki evler genellikle iki katlıdır ve üzerleri kiremit çatılarla örtülüdür. Evlerin alt katları genellikle ahır ve depo olarak kullanılır. Babalarından ayrılan, evlenen çocuklar genellikle köy dışına göçerler. Köyde kalanlar ise ailelerinin yanında ya da tek katlı evlerde kalırlar. Evler genellikle 4 odalıdır. Büyükçe bir mutfakları ve yatak odaları bulunur. Öğrencilerin genellikle kendi odaları vardır.

Köy halkının büyük bir bölümü yurt dışında yaşamaktadır. Bu nedenle evlerin büyük bir bölümü kışın boş kalmaktadır. Yurt dışından gelen köylüler evlerini yıl boyunca ortalama 2 ay kadar kullanmaktadırlar. Çok kötü durumda evler olsa da köyde evler genellikle lüks sayılabilecek durumdadır. Evlerin büyük bir bölümünde kat kaloriferi kullanılmaktadır.

Ayrıca köyde belediye zamanından kalan eski ve yeni belediye lojmanları, 4 dairelik sağlık ocağı lojmanları, 4 dairelik karakol lojmanları ve 10 daireden oluşan öğretmen lojmanları bulunmaktadır.

2. Aile Tipi ve Aile Nüfus Ortalamaları: Çiftçilikle uğraşan ailelerde aile yapısı genellikle ataerkindir. Ancak son zamanlarda evlenen çocuklar köy dışına göç etmektedirler. Köyde kalan evlenmiş çocuklar ailelerinden ayrılırlar da yine de ailelerine yakın bir yerde ikamete devam ederler. Ekonomik olarak yine babalarına bağımlıdır. Evde babanın sözü geçer. Hane başına düşen birey sayısı ortalama 4-5'tir.

3. Komşuluk İlişkileri: Komşuluk ilişkileri evlerin yakın olmasından ve akrabalık ilişkilerinden dolayı oldukça sıkıdır. Komşuluk ilişkileri yardımlaşma ve dayanışma içindedir. Sıcak ve yardımsever insanlardır.

4. Nüfusu: Köy nüfusunun yıllara göre dağılımı şu şekildedir:

- 2017: 1024 kişi
- 2016: 1110 kişi
- 2015: 1127 kişi
- 2014: 1200 kişi
- 2013: 1314 kişi
- 2012: 1389 kişi
- 2011: 1527 kişi
- 2010: 1777 kişi
- 2009: 1888 kişi
- 2008: 1360 kişi
- 2007: 1474 kişi
- 2000: 3637 kişi
- 1990: 3428 kişi
- 1985: 2562 kişi
- 1980: 1709 kişi

(Not: Bu bilgiler TÜİK verilerinden alınmıştır.)

5. Gelenek ve Görenekləri: Düğünler eskiden Cuma günü başlar ve pazara kadar devam ederdi. Düğünlerde davul-zurna çalınır, köy gençleri Sivas yöresine ait halayları çekerlerdi. Ancak değişen kültürle birlikte günümüzde düğünler belirli bir güne bağlı kalmaksızın yapılmakta ve çalgı olarak da artık orkestra kullanılmakta. Düğünlerde genellikle köy fırınında pişirilen kıymalı pideler ikram edilir. Düğünler yazın kapatılan Eğerci Lisesi bahçesinde, kışın ise muhtarlığa ait okulumuzun da çok amaçlı salon olarak kullandığı mekanda yapılmaktadır.

Cenazeler ise meydandaki camiden kaldırılır. Burada kılınan cenaze namazının ardından cenaze köy muhtarlığına ait bir araçla önceden hazırlanmış mezara defnedilmek üzere mezarlığa götürülür. Köylü buradaki defin merasimine de katılır. Ardından muhtarlığa ait parkta cenaze sahiplerine topluca taziyede bulunulur. Cenazeler için cenaze sahipleri tarafından bir hafta içerisinde tüm köylüye yemek ikram edilir.

6. Giyim-Kuşam: Köy halkı giyim olarak belirli bir özellik göstermemektedir. Gelenek ve göreneklere bağlı giyinmelerin sayısı gittikçe azalmaktadır. Yurt dışında yaşayan gurbetçi sayısının bunda büyük bir etkisi vardır.

7. Köy Okulları: Köyde aynı bahçe içerisinde bir ilkökul bir de ortaokul bulunmaktadır. İlkokul bünyesinde bir de anasınıfı bulunmaktadır. Köyde 2013 yılına kadar bir de lise bulunmaktaydı. Lise 2012-2013 Eğitim öğretim yılının sonunda kapatılmıştır. Lise okuyacak öğrenciler genellikle servislerle ilçe merkezindeki okullara götürülmektedir. İlkokul ve ortaokuldaki öğrenci sayısı toplamda 130 civarındadır. Okulumuza Akçaşar ve Tekmen köylerinden taşınmalı öğrenciler gelmektedir. Okulda toplamda 2 idareci, 10 tane öğretmen ve 3 hizmetli bulunmaktadır. Okul kalorifer sistemine sahiptir. Okulumuz imkân olarak oldukça gelişmiştir. Her sınıftan birer şube bulunmaktadır. Okulumuzda ayrıca bir kütüphane, bir taşınmalı öğrenci yemekhanesi, hizmetli odası, Fen ve Tek. Laboratuvarı, Bilişim ve Tek. Sınıfı mevcuttur. Sınıf mevcutları ortalama 13'tür.

8. Sağlık Durumu: Köyde bir sağlık evi bulunmaktadır. Bu sağlık evinde bir hemşire bulunmaktadır. Ayrıca sağlık evine haftanın bir günü (genellikle perşembe günleri) bir doktor bir hemşire daha gelmektedir.

9. Yol Durumu: Eğerci'nin ilçe merkezine uzaklığı 15 km'dir. Yollar gidiş-dönüş şeritleriyle toplamda 2 şerittir ve asfaltdır. İlçe merkezi ile köy arasından Kızılırmak geçmektedir. İlçe merkezi ile Eğerci arasında Horuk ve Tekmen köyleri bulunmaktadır.

Ç- EKONOMİK YAŞAM:

1. Geçim Kaynağı: Köyün en önemli geçim kaynağı hayvancılık, tarım ve arıcılıktır. Köy arazisi tarıma oldukça elverişlidir. Tarım alanlarının büyük bölümünün Kızılırmak havzasında yer alması verimi de artırmaktadır. Yetiştirilen en önemli tarım ürünleri patates, şeker pancarı, buğday-arpadır. Ayrıca köy içerisinde bağ-bahçe kültürü de gelişmiştir. Bahçelerde sebzelerin yanı sıra üzüm, gilaboru, elma, ceviz, armut, kayısı vb. ürünler yetiştirilmektedir. Gilaboru ve kuşburnu yörenin meşhur bitkilerindendir.

2. Yetiştirilen Hayvanlar: Köyde sığır ve koyun beslenmektedir. Ayrıca ticari amaçlı olmamakla birlikte kümes hayvancılığı da yapılmaktadır. Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılıktan elde edilen sütle köyün süt ürünleri ihtiyacı karşılanmaktadır. Ayrıca bölgedeki mandıralara da süt satılmaktadır. Köy içerisinde bir de mandıra bulunmaktadır. Sütler bu mandırada da işlenmektedir. Ayrıca ciddi anlamda arıcılık faaliyetiyle uğraşan köylüler de bulunmaktadır.

3. Geçim Durumu: Köyün % 80'i tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlamaktadır. Civardaki kum ocaklarında ve hidroelektrik santrallerinde çalışanlar da bulunmaktadır. Köylülerden fırın işletenler, marangozluk ve demircilik yapanlar, kahvehane işletenler, manavlık yapanlar, hırdavat satanlar, marketçilik yapanlar da bulunmaktadır.

D- KASABANIN SORUNLARI:

1. Sağlık Sorunları: Eğerci'de sağlık evi bulunmaktadır ancak burada sürekli bir doktor bulunmamaktadır. Ayrıca sağlık evi yeterince teşkilatlı değildir. İlçe merkezinde Devlet Hastanesi bulunmaktadır ama o da tam anlamıyla teşkilatlı değildir. Dolayısıyla ciddi sağlık sorunu yaşayan insanlar doğruca Kayseri şehir merkezindeki hastaneleri tercih etmektedir.

2. Nüfusun Hızla Azalması: Köy nüfusu çok hızlı bir şekilde azalmaktadır. Bu nedenle Mart 2014'te belediye kapanmıştır. Ayrıca köydeki lise de öğrenci sayısının az olması nedeniyle kapanmıştır. İlkokul ve ortaokul öğrenci sayısı da gittikçe azalmaktadır ve okul uzun ömürlü görünmemektedir. Köy esnafı da zamanla kepenk kapatacaktır.

3. Bilinçsiz Tarım ve Hayvancılık: Köyde hayvancılık ve tarım konusunda yeterli bilinç bulunmamaktadır. Bu konuda ciddi bir eğitim görmemiştir köylüler. Bu nedenle toprak bilinçsiz işlenmektedir. Bu durum da toprağın ömrünü azaltmaktadır.

4. İçme Suyu: Köy adeta su içerisinde yüzmektedir. Tarımda su sıkıntısı kesinlikle yaşanmamaktadır. Ancak suların aşırı derecede kireçli olması içme suyu problemini doğurmaktadır. Şebeke suları her haneye ulaşmaktadır ancak bu su sağlıklı değildir. Bu durum da çeşitli enfeksiyonel hastalıklara ve kas-eklem hastalıklarına neden olmaktadır.

5. Köy İçi Ulaşım: Köy 2012 senesine kadar oldukça düzenli bir köydü. Köy içi yollar hep parke taşlarla döşenmişti. Ancak su ve kanalizasyon hatlarının yenilenmesi çalışmaları belediyenin kapanma zamanına denk gelince şebekelerin yenilenmesinin ardından her taraf inşaat alanına döndü. Belediye de kapanınca bu yollar tekrardan tamir edilemedi. Eğerci muhtarlığı imkanları ölçüsünde yolları eski haline getirmeye çalışıyor ancak ana cadde ve köy meydanı hala eski halinden uzak.

Mustafa DEĞERLİ

Okul Müdürü